

De baard van Daantje

Leonard Roggeveen

bron

Leonard Roggeveen, *De baard van Daantje*. G.B. van Goor Zonen, Den Haag z.j. [1931]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rogg009baar01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Dit is Daantje!

Daantje. I

Ik zal je eens iets van Daantje vertellen.

Kijk, hier heb je zijn portret.

Daantje is een klein, dik ventje van zestig jaar.

Dat is niets bijzonders!

Daantje woont in een aardig huisje, even buiten het dorp.

Dat is óók niets bijzonders!

Daantje heeft een vrouw. Grietje heet ze. Grietje is lang zoo dik niet als Daantje.

Dat is heelemaal niets bijzonders!

En Daantje heeft.... een baard! Een mooie, volle, witte baard!

Is dat dan wèl iets bijzonders?

Ja!

Want denk eens aan: de baard van Daantje is

de mooiste baard uit het heele dorp. De mooiste en de langste!

Er zijn meer mannen met baarden in het dorp.

Kobus heeft er een.

En Jochem.

Eh Gerrit de scharensliiep.

En boer Goverts.

En oude Hendrik de klepperman.

De baard van Kobus is maar één vinger lang.

Die van Jochem een vinger en een duim.

Gerrit heeft een kort puntbaardje; 't is zwart.

Boer Goverts heeft óók een punthaardje; 't is zwart met een beetje wit er door.

De baard van Hendrik den klepperman is wel lang, maar.... erg dun. Je kunt er de knopen van zijn kiel doorheen tellen.

De baard van Daantje is de allermooiste.

Daar zijn alle dorpelingen 't over eens.

En Daantje is er wát trotsch op. Hij kamt zijn baard wel zeven maal op een dag. En iedere week wast hij hem met groene zeep. Daar gaat hij van glimmen, weet je!

Grietje zegt wel eens: 'Wat zou jij moeten beginnen, als je dien baard niet had, Daantje? Dan zou je niets meer te doen hebben!'

Grietje houdt van een grapje.

Maar Daantje óók.

‘Wat ik dan zou doen?’ zegt hij. ‘Wel Grietje, dan liet ik hem weer groeien. Heel eenvoudig, hoor.’

Over Daantje en zijn baard ga ik je nu iets vertellen.

Daantje en Grietje. II

Daantje staat voor zijn huis een pijp te rooken. Blauwe kringetjes dwarrelen om zijn hoofd. Daantje kijkt er naar. Hij vindt het een prettig werk, dat kringetjes blazen. Hij houdt veel van zijn pijp. Bijna net zooveel als van.... zijn baard. Ja, warempel!

De torenklok in het dorp slaat.

Daantje telt de slagen.

‘Twaalf uur,’ zegt hij. ‘Sapperloot, dan wordt het tijd om wat te gaan eten. Ik geloof, dat mijn maag wel wat hebben wil.’

Hij klopt zijn pijp uit en gaat naar binnen.

Grietje zit bij de tafel. Ze breidt een kous. De naalden tikkeren met fijne geluidjes tegen elkaar. Grietje kan goed breien. Ze is een baas in het breien. Net zoo'n baas als Daantje in het kringetjes blazen!

‘Wat zie ik?’ zegt Daantje. ‘Is de tafel nog niet eens gedekt?’

‘Nee Daantje,’ zegt Grietje.

‘Is het eten dan nog niet klaar?’ vraagt Daantje.

‘Nee Daantje,’ zegt Grietje.

Daantje wordt een beetje boos. ‘Duurt het nog lang, eer het eten klaar is?’ vraagt hij.

‘Een uur,’ zegt Grietje.

‘Wat zeg je?’ roept Daantje. ‘Een uur? Zóó lang kan ik niet wachten, hoor! Dat duurt me veel te lang! En wat eten we?’

‘Zuurkool met spek,’ zegt Grietje.

Daantje wordt nog boozter. ‘Zuurkool met spek?’ roept hij. ‘Daar houd ik heelemaal niet van. Dat weet je toch wel, Grietje! Heb je misschien voor mij wat anders?’

Grietje schudt haar hoofd. ‘Nee Daantje,’ zegt ze. ‘Je moet eten wat de pot schaft. En dat is voor vandaag zuurkool met spek. Dat is een kostelijk eten, zou ik denken.’

‘Een kostelijk eten....,’ moppert Daantje. ‘t Mocht wat. Een kostelijk eten. Ik lust geen zuurkool, Grietje. En ik lust ook geen spek. Ik wil wat anders hebben, versta je dat?’

‘Hoor eens,’ zegt Grietje, ‘als je wilt mopperen, Daantje, ga dan liever naar buiten. En kom dan over een uurtje maar weer terug!’

‘Terugkomen?’ roept Daantje. ‘Ik kom niet terug. Eet jij zelf je zuurkool maar op, Grietje! Goeiendag!’

Hij gaat de kamer uit, smijt de deur met een bons dicht en loopt kwaad den weg op.

Grietje kijkt haar man verbaasd na.

‘Rare Daantje,’ denkt ze.

Dan breidt ze rustig verder.

Haar naalden tikkeren met fijne geluidjes tegen elkaar.

Zuurkool met spek! III

Met groote stappen loopt Daantje het dorp uit.

Het zonnetje schijnt vroolijk.

De vogels in de boomen zingen lustig hun wijsjes.

De bloemen geuren o zoo heerlijk.

Alle menschen zijn blij.

Alleen Daantje is.... boos! Op de zuurkool. En op het spek. En op Grietje, zijn vrouw.

Er staat een groote vogel aan den waterkant. Hij heeft een langen snavel en hooge pooten. Zijn veeren zijn rose gekleurd. 't Is een grutto.

Als de vogel Daantje met zijn booze gezicht ziet aankomen, vliegt hij klapwiekend de lucht in.

Hij roept zijn eigen naam.

‘Gru-to! Gru-to!’ roept hij.

Daantje, kwade Daantje, verstaat heel wat anders.

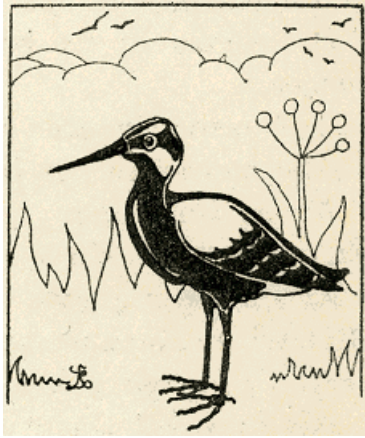
‘Zuur-kool! Zuur-kool!’ verstaat hij.

‘Leelijke vogel!’ roept hij. ‘Moet je mij voor den gek houden?’

‘Gru-to!’ roept de vogel.

‘Zuur-kool!’ verstaat Daantje.

Hij grijpt een steen van den weg en gooit dien den vogel achterna.
 Maar hij gooit een heel eind mis. Gelukkig maar!
 Boos stapt hij verder.
 In de sloot drijven groote groene plompeblaren.

Op één zoo'n blad zit... een dikke kikker.
 De kikker is in zijn schik.
 'Rek-kek! Rek-kek!' kwaakt hij.
 Daantje verstaat al wéér heel wat anders.
 'Met spek! Met spek!' verstaat hij.
 'Wel nou nog mooier!' roept hij. 'Moet jij me óók al voor den gek houden, leelijke groene kikker? Pas op, ik zal je leren!'
 In twee stappen is hij bij den slootkant.
 Maar de kikker wacht niet! Hij neemt een sprong en duikt met zijn kop vooruit in het frissche water.
 Plons! Weg is hij!
 Daantje heeft het nakijken.
 Brommend loopt hij verder.

Telkens hoort hij hoog in de lucht: 'Zuur-kool! Zuur-kool!'

En in het water: 'Met spek! Met spek!'

Daantjes boosheid wordt steeds groter.

Dàn kijkt hij omhoog, dàn kijkt hij omlaag.

Hij let niet goed meer op den weg.

Opeens struikelt hij over een grooten steen, die midden op zijn pad ligt.

Plof!

Hij valt voorover, met zijn neus in het zand.

'Au! Au!' roept hij luid.

Haastig wil hij weer opstaan.

Maar.... hij kan niet! 't Is net, of iemand hem bij zijn baard weer naar beneden trekt.

'Wat is dat nou?' denkt hij.

Wild slaat hij met zijn armen om zich heen.

‘Au! Au!’ roept hij weer.

’t Is net, of er spelden in zijn armen prikken.

‘Krik-krak...!’ hoort hij.

O wee, zijn mooie donkerblauwe kiel scheurt.

Zijn hoge zijden pet rolt weg.... in de sloot!

Een kikker roept: ‘Kwak! Kwak!’

Een ongeluk. IV

Daantje wordt een beetje voorzichtiger.

Hij probeert niet meer om op te staan. Hij blijft rustig liggen en kijkt met wijdopen oogen om zich heen, zonder zijn hoofd te bewegen. Al gauw ziet hij, wat er gebeurd is!

Zijn baard, zijn mooie baard, zit in de ijzeren stekels verward. Zijn kiel, zijn nieuwe blauwe kiel, óók!

Arme Daantje!

Hij wordt vuurrood van schrik.

‘Och, wat een ongeluk....,’ denkt hij. ‘O wee.... mijn baard! O wee.... mijn kiel! Hoe kom ik ooit weer los?’

Voorzichtig, héél voorzichtig, tilt hij zijn hoofd even op.

‘Au! Au!’ roept hij meteen.

Zijn kin steekt! 't Is, of een heleboel kleine handjes an zijn baard trekken. IJzeren handjes. Prikkeldraadhandjes!

‘O..., o...,’ zucht Daantje verdrietig. ‘Wat moet ik beginnen? Losrukken? Dat doet pijn! En dat kost me mijn baard. O, wat een ongeluk...’

Er komt een heer voorbij, een vreemde heer.

‘Wat is dat?’ vraagt hij. ‘Wat voer je daar uit? Slaap je?’

‘O nee....,’ zucht Daantje, ‘ik slaap heelemaal niet!’

‘Waarom lig je dan zoo raar op den weg?’ vraagt de heer. ‘Waarom sta je niet op?’

‘Ik kan niet opstaan,’ zegt Daantje.

‘Waarom kan je niet opstaan?’ vraagt de heer verbaasd.

‘Omdat ik vastzit!’ roept Daantje. ‘Omdat ik met mijn baard in het prikkeldraad vastzit!’

‘Wät vertel je me daar?’ zegt de heer. Hij komt een paar stappen naderbij, buigt zich nieuwsgierig over Daantje heen en jawel, hoor! 't Is, zooals Daantje gezegd heeft! Zijn baard zit heelemaal tusschen de ijzeren prikkels verward.

Tien tellen staat de heer na te denken.

Dan vraagt hij: ‘Zal ik je helpen?’

‘Alstublieft, meneer,’ zucht Daantje. ‘Heel graag, edele heer. O, ik zal u zoo dankbaar zijn!’

De heer haalt een schaaftje uit zijn zak.

‘Pas op,’ zegt hij. ‘Ik zal je losknippen.’

‘Wat?’ roept Daantje. ‘Knippen? O nee, meneer...!’

Verschrikt draait hij zich een halven slag om.

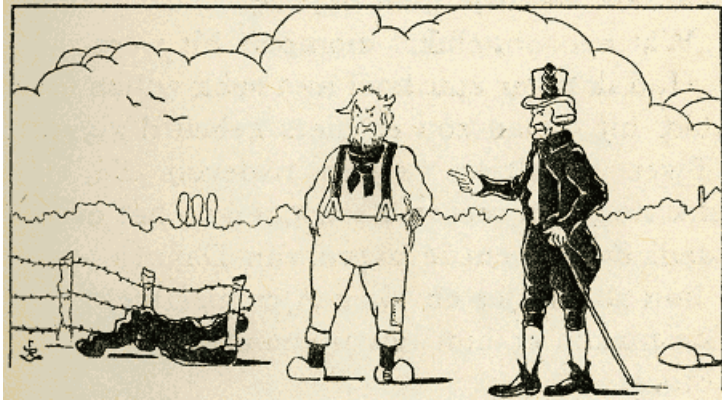
‘Krik-krak...,’ zegt zijn baard.

‘Rits-rats...,’ zegt zijn kiel.

‘Au! Au!’ roept Daantje. ‘Toe maar, meneer! Knipt u maar! Knipt u maar! Toe maar!’

De heer knielt bij Daantje neer.

‘Knip-knap! Knip-knap!’ zegt de schaar.

Daantje is vrij.

Hij springt op. Hij voelt aan zijn kin. Foei, wat een ruwe stoppels! Hij kijkt naar zijn kiel. Foei, wat een vod!

De heer wijst naar het prikkeldraad.

Daar hangt zijn halve baard.... Daar wapperen de mouwen van zijn kiel....

‘Mijn mooie kiel...,’ mompelt Daantje. ‘Die is voorgoed bedorven. Wat een ongeluk....’

Verdrietig trekt hij 't restje van zijn kiel uit en gooit dat naast de gescheurde mouwen in 't prikkeldraad.

‘Kom, kom,’ zegt de heer. ‘Maak je maat niet zoo bezorgd, hoor! Een nieuwen kiel kan je in alle winkels koopen. En je baard groeit wel weer aan. Goeden dag!’

Hij wandelt verder.

En ook Daantje gaat op stap.

‘Wat een ongeluk,’ mompelt hij weer.

‘Had ik maar zuurkool met spek willen eten,’ denkt hij. ‘Dan zou er niets gebeurd zijn....’

Twee vogeltjes vliegen naderbij. Ze turen links. Ze turen rechts. Ze wippen op het prikkeldraad. Ze nemen de haren van Daantjes baard in hun snaveltjes en vliegen er mee weg.

Ze maken er hun nestje mooi mee.

Mooi!

En warm!

En zacht!

Wat een slimme vogeltjes!

Bij den barbier. V

Een uur lang loopt Daantje verder.

De weinige menschen, die hij voorbijkomt, kijken hem verbaasd aan.

‘Wat ziet die man er vreemd uit,’ denken ze. ‘t Is net, of de muizen aan zijn baard geknabbeld hebben. En waarom heeft hij geen kiel aan?’

Daantje begrijpt wel, wat de menschen denken.

Hij vindt het heelemaal niet prettig, dat ze hem zoo aankijken.

Maar hij weet heusch niet, wat hij daartegen moet beginnen.

De weg maakt een groote bocht.

Daantje volgt de bocht en komt terecht op het marktplein van het naburige dorp.

Er staat een kerk midden op het plein.

Om die kerk staan twaalf huizen.

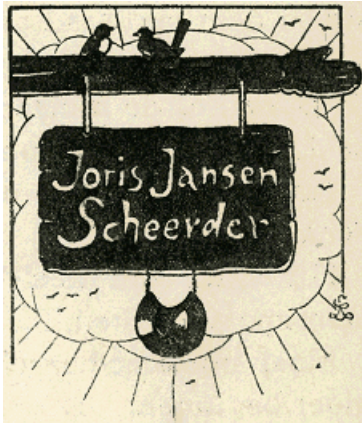
Aan een van die huizen is een uithangbord vastgemaakt.

Daantje kijkt, wat er op dat bord te lezen is.

Dit staat er op: ‘Joris Jansen, scheerder.’

Opeens begint Daantje te lachen.

‘Pas op,’ zegt hij tegen zich zelf. ‘Nu weet ik, wat ik ga doen!’

Meteen stapt hij den scheerwinkel binnen.

Er is niemand in den winkel.

Een paar groote vliegen draaien om de lamp heen en weer. Een dikke bij vliegt brommend achter de blauwe horretjes tegen de ruiten aan. Aan den zolder hangt een kooi met een kanarievogeltje er in.

Daantje gaat op een stoel zitten.

‘Volk!’ roept hij.

Er komt niemand.

‘Volk!’ roept hij weer, nu een beetje luider.

Stap! Stap! Stap! Daar is de barbier. Hij kijkt een beetje verwonderd, want er komen in den middag nooit klanten bij hem.

‘Goedendag,’ zegt Daantje.

‘Goedenmiddag,’ zegt de barbier. ‘Wat is er van je dienst?’

‘Kijk eens,’ antwoordt Daantje verlegen, ‘ik heb een ongeluk gehad met mijn baard. ‘t Ziet er niet mooi uit, hè?’

‘t Ziet er leelijk uit,’ zegt de barbier.

‘Kan je 't niet een beetje bijknippen?’ vraagt Daantje.

De barbier knijpt een oog dicht. ‘Bijknippen?’ zegt hij langzaam. ‘Nee baas, dat zal niet gaan. Dan zou je niets dan een kort stoppelbaardje overhouden. De heele boel moet er af! Dat is 't beste!’

Daantje springt verschrikt op.

‘Er af?’ roept hij. ‘Mijn mooie baard er heelemaal af? Dat meen je toch niet?’

‘Welzeker meen ik dat,’ zegt de barbier. ‘Ik weet er niets anders op. En zóó kan je niet blijven lopen. De menschen zouden je uitlachen en de kinderen zouden bang voor je worden!’

Daantje kijkt in den spiegel, die tusschen de ramen hangt. Ja, de barbier heeft gelijk. Foei, wat een gezicht. Hij lijkt wel een wildeman....

‘Nou?’ vraagt de barbier.

Daantje zucht zwaar.

‘Ga je gang,’ zegt hij ten slotte, terwijl hij weer in den grooten stoel gaat zitten.

De barbier zeept Daantjes gezicht in, haalt zijn scheermes voor den dag en begint aan zijn werk.

Tien minuten later is de baard.... weg, heelemaal weg!

‘Ziezoo,’ zegt de barbier.

Hij kamt Daantjes haren wat netter en knipt de langste pieken er af.

‘Klaar, sinjeur!’ lacht hij.

Daantje kijkt weer in den spiegel.

‘W...w...wat ..?’ stottert hij. ‘B .. ben ik dat? Is dat vollemaans-gezicht van mij?

O, mijn baard, mijn mooie baard...!’

‘Kom, kom,’ zegt de barbier. ‘Kom baas, zóó erg is 't niet. Die baard groeit wel weer aan. Als je maar een poosje wacht!’

Daantje antwoordt niet. ‘Nou tel ik niet meer mee,’ mompelt hij. ‘Eerst was ik nummer één en nou tel ik niet meer mee. Nou is Hendrik de klepperman de baas...!’

Hij betaalt den barbier een dubbeltje en gaat den winkel uit.

Hij heeft verdriet, véél verdriet!

Hij heeft berouw, een klein beetje berouw!

En... hij heeft honger!

Een heeleboel honger!

Langzaam, de handen in de zakken, gaat hij naar zijn eigen dorp terug.

De barbier gaat weer naar zijn tuin.

't Is stil in den scheerwinkel.

De vliegen zitten rustig op de lamp.

De dikke bij poetst ijverig zijn vleugeltjes glad.

Het kanarievogeltje zit stilletjes op zijn stokje.

Zijn zwarte kraaloogjes kijken droevig in 't rond.

Nieuwe kleeren! VI

Even buiten het dorp, waar Daantje woont, is een groot korenveld.

Dat veld is van boer Goemans.

Er is een hek omheen getimmerd.

Bovenop het hek zit een mannetje, een klein, dik mannetje.

Je raadt al, wie het is: 't is Daantje!

‘Ik wil terug naar Grietje,’ zegt Daantje tegen zichzelf. ‘Maar ik kan niet. Ik heb geen kiel aan en ik heb geen pet op. Ik kan toch niet zóó in mijn overhemd door het dorp lopen. Wat zouden de menschen daar wel van zeggen?’

Verlegen keek hij om zich heen.

Maar opeens beginnen zijn oogen te glinsteren. Hij kijkt niet meer zoo treurig. Hij lacht warempel!

Hoe komt dat zoo?

Wel, Daantje heeft iets gezien.

Wat heeft hij gezien?

Een... grooten vogelverschrikker! Midden in het korenveld van boer Goemans staat een vogelverschrikker!

‘Sapperloot,’ zegt Daantje. ‘Daar bof ik bij. Een jas om aan te trekken en een hoed om op te zetten. En 't koren is al gemaaid. De vogels hoeven niet meer weggejaagd te worden.’

Een, twee, hoepla!

Daantje springt van het hek op den grond.

Voorwaarts marsch!

Tien tellen later staat hij naast den vogelverschrikker. Haastig haalt hij de jas en den hoed van 't houten kruis af en gaat ermee naar den weg terug.

't Is een oud stelletje!

De hoed is een beetje gedeukt.

En de jas is ook niet nieuw meer. De mouwen zijn gerafeld en er zitten nogal wat scheuren in.

Ja, 't is een heel oud stelletje!

Maar Daantje is in zijn schik. Vlug trekt hij de jas aan. Ai! Die is hem veel te nauw! Krak, krak, zegt de rug van de jas.

‘Een scheurtje,’ denkt Daantje. ‘Dat hindert niet.’

Hij zet den hoed op zijn bol. Die is hem óók al te klein!

‘Hindert óók niet,’ denkt Daantje. ‘Ik ben gered. En dat is de hoofdzaak. Nou ga ik naar huis. Wat zullen de menschen kijken, als ze me zien. En wat zal Grietje groote oogen opzetten.’

Daar gaat Daantje.

Heel deftig zwaait hij met zijn armen.

De panden van zijn jas wapperen achter hem aan.

De hoed op zijn hoofd schommelt heen en weer.

De vogels langs den weg vliegen haastig op. ‘De vogelverschrikker loopt weg,’ piepen ze tegen elkaar. ‘De vogelverschrikker loopt weg. Heb je ooit zoo iets gezien?’

Drie oude kraaien gaan rustig zitten op 't kale houten kruis in 't korenveld.

Ze kijken elkaar aan.

‘Wij zijn niet bang,’ zeggen ze. ‘We zijn ook nooit bang geweest.’

‘We worden een dagje ouder,’ bromt de grootste. ‘We zijn geen kuikens meer! En we verwonderen ons ook nergens meer over.’

‘Precies,’ zegt de tweede. ‘We maken ons niet druk!’

‘Ook niet over loopende vogelverschrikkers,’ zegt de derde. ‘Toch vind ik 't hier, nu hij weg is, veel gezelliger. Eerlijk is eerlijk!’

‘Krak, krak,’ zegt de rug van de jas.

‘Kra!’ zegt de oudste.

Dat beteekent: ‘Houd nu je mond maar!’

Dan zwijgen ze.

’t Zonnetje schijnt op hun oude wijze koppen.

Ondertusschen wandelt Daantje kalmpjes verder.

Meneer Alexander. VII

Daar komt meneer Alexander aan.

Meneer Alexander is een dichter. Hij heeft al een massa versjes gemaakt, lange en korte, door elkaar vast wel duizend. Hij heeft gedichten gemaakt op de zon, en op de maan, en op de koeien en op den burgemeester en op het krentenbrood en op den baard van Daantje.

Het gedicht op den burgemeester is zóó:

De burgemeester is een man,
Die veel doen en veel laten kan.
Zijn huis staat aan een breede straat.
Je ziet hem vroeg, je ziet hem laat.
Hij is juist vijftig jaren oud,
En hij is met zijn vrouw getrouwd.

Aardig, hè?

Het gedicht op het krentenbrood is zóó:

O krentenbrood, o krentenbrood,
Wie zou niet van je houden?
Je bent zoo lekker en gezond,
Je smaakt als honing in mijn mond,
O krentenbrood, o krentenbrood,
Wie zou niet van je houden?

En het gedicht op den baard van Daantje is zóó:

Er staan veel sterren aan de lucht,
 Toch is er maar één maantje.
 Er zijn veel mannen in het dorp,
 Slechts één ervan heet Daantje.
 Vriend Daantje heeft een langen baard
 Je kunt er wel in klimmen.
 Hij wast hem veel met groene zeep,
 Daar gaat hij mooi van glimmen.
 Hij is drie decimeter lang,
 Hij groeit recht naar beneden.

‘Hij wordt steeds langer, ied'ren dag,’
Zegt Daantje, heel tevreden.

Er staan veel sterren aan de lucht,
Toch is er maar één maantje.
Er zijn veel baarden in het dorp,
De mooiste is van Daantje.

Ja, ja, meneer Alexander is een knappe man!

Als hij een nieuw gedicht wil maken, gaat hij een poosje wandelen. Dan kan hij beter denken, weet je!

Nu wandelt hij wéér. Want hij wil een gedicht maken op juffer Annemarie, de nicht van den burgemeester. Juffer Annemarie is gauw jarig en meneer Alexander wil haar met een gedicht verrassen.

't Begint zóó:

Dag lieve juffer Annemarie,
'k Ben altijd blij als ik u zie.

Nu loopt meneer Alexander over de rest te denken. 't Valt hem niets mee, hoor!
Dichten is een moeilijk werkje. Als je 't niet gelooven wilt, moet je 't ook maar eens probeeren. Dan zal je 't wel merken!

Daar is Daantje.

‘Goeden middag, meneer Alexander,’ zegt hij vroolijk. ‘Best weertje, vindt u niet?’

Meneer Alexander kijkt verbaasd op.

Hij herkent Daantje niet.

‘Wat is dat?’ denkt hij. ‘Wie groet me daar zoo vriendelijk? Wat een vreemd mannetje is

dat! Ik weet niet, wie het is. Maar toch komt zijn stem me wel bekend voor!’

‘Is u weer aan 't rijmen, meneer Alexander?’ vraagt Daantje.

Meneer Alexander knikt. ‘Ja, ja...,’ zegt hij.

‘Dat dacht ik wel,’ zegt Daantje. ‘Nou, doet u dan maar goed uw best. Goeden middag.’

Lachend gaat hij verder.

Meneer Alexander is heelemaal in de war.

Hij begrijpt er niemendal van.

Dat dikke mannetje met dat rare pakje aan kent hem! En hij kent dat dikke mannetje niet! Alleen zijn stem.... Ja, die stem.... Die heeft hij méér gehoord. Ja, die heeft hij vast meer gehoord!

Maar wanneer...? En waar...?

Meneer Alexander denkt en denkt, totdat er diepe rimpels in zijn voorhoofd komen.

Hij haalt een klein boekje en een potlood uit zijn zak en begint te schrijven.

Hij maakt een nieuw gedicht.

Dit schrijft hij:

Op een vreemd mannetje met een bekende stem.

En zóó zijn de eerste regels:

Ik raad, ik denk, ik gis,
Maar 'k weet niet, wie het is!

Hij denkt niet meer aan het gedicht op juffer Annemarie.

Teunis en Klaasje. VIII

Daantje heeft nog geen twintig stappen gedaan, of daar komt hij zijn neef Teunis tegen.

Teunis is knecht bij Jeroen den molenaar. Hij draagt een zak op zijn rug. Er zit meel in dien zak.

Daantje is in zijn schik. Hij houdt veel van zijn neef, weet je!

‘Dag Teunis!’ roept hij. ‘Dag jongen, hoe gaat het met je? En hoe is 't met vader en moeder?’

Teunis kijkt met groote oogen naar het ventje vóór hem. Maar ook hij herkent Daantje niet, net als meneer Alexander.

‘Wel Teunis!’ zegt Daantje weer. ‘Waarom geef je me geen antwoord? Toe, vertel eens!’

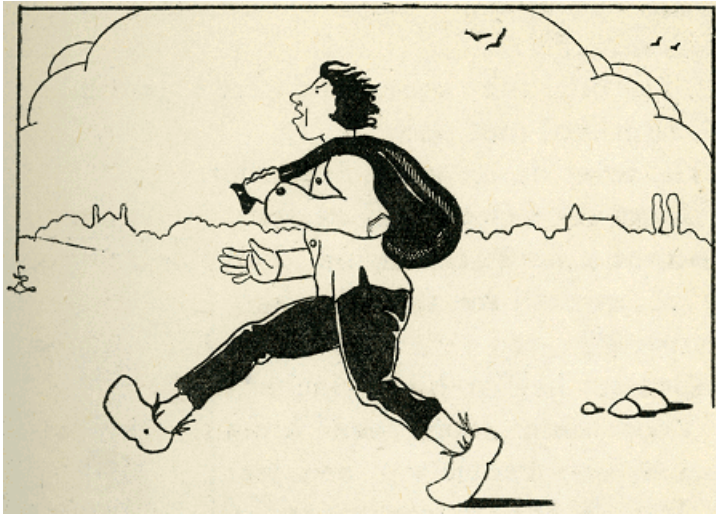
Teunis doet zijn mond wagenwijd open.

‘Ik weet niet, wie je bent!’ roept hij luid.

Vóór Daantje wat terug kan zeggen, draait Teunis zich om en loopt met groote stappen weg.

Daantje is verwonderd.

‘Wat is dat?’ zegt hij tegen zichzelf. ‘Zou ik er dan zóó vreemd uitzien, dat niemand meer

weet, wie ik ben? Kom, kom, dat kan ik toch bijna niet gelooven! Nee hoor, dat kan ik niet gelooven!’

Nadenkend gaat hij zitten in het gras aan den kant van den weg. Hij strijkt met zijn hand over zijn dikke wangen.

‘Mijn baard is weg,’ fluistert hij.

Hij haalt den ouden hoed van zijn hoofd.

‘Mijn pet ligt in 't water,’ fluistert hij.

Hij kijkt naar de oude gevlekte jas, die hij aan heeft.

‘Mijn kiel is kapot,’ fluistert hij.

Verdrietig staart hij eventjes voor zich uit.

Zijn maag rammelt.

‘Ik wil eten...,’ knort zijn maag. ‘Ik heb honger...!’

‘Zuurkool met spek,’ fluistert Daantje.

‘Zuurkool met spek!’

Hij staat op en wandelt verder.

‘Wat zal Grietje wel zeggen, als ze me ziet?’ denkt hij. ‘Zou zij.... zou zij me óók niet herkennen?’

Opeens begint hij te lachen!

Voor hem loopt een klein jochie, een ventje van een jaar of vijf. 't Is Klaasje, Daantjes buurjongetje.

‘Wacht eens even!’ denkt Daantje.

Hij loopt héél stilletjes naar Klaasje toe, legt zijn groote handen op de kleine oogjes van 't ventje en vraagt:

‘Klaasje, wie ben ik?’

‘Buurman Daantje! Buurman Daantje!’ roept Klaasje.

‘Mooi zoo!’ zegt Daantje blij. ‘Goed geraden, hoor!’

Hij haalt zijn handen van Klaasjes oogen af. Het ventje draait zich lachend om en kijkt

Daantje aan. Meteen betreft zijn gezichtje, zijn lipjes beginnen te trillen en... hij loopt op een holletje weg!

Maar Daantje is tevreden.

‘Zie je wel!’ zegt hij. ‘Klaasje heeft me wèl herkend! En hij zàg me niet eens! O zoo! Ja, ik wist het wel...!’

Domme Daantje!

De burgemeester. IX

De burgemeester zit voor het raam van zijn huis te schrijven.

‘Hum...,’ bromt hij. ‘Hum..., hum...!’

Er komen diepe rimpels in zijn voorhoofd. Zijn wenkbrauwen fronsen zich. Het puntje van zijn tong glijdt tusschen zijn lippen heen en weer.

De burgemeester schrijft een brief. Een lange brief. Een moeilijke brief. 't Gaat over het dempen van slooten en over 't omhakken van boomen.

En de brief is bestemd voor den burgemeester van 't naburige dorp. 't Is een lastig werk, om zulke brieven te schrijven.

Daarom zegt de burgemeester steeds: ‘Hum, hum...!’ Daarom komen er diepe rimpels in zijn voorhoofd. Daarom fronst hij zijn wenkbrauwen. Daarom kijkt het puntje van zijn tong telkens tusschen zijn lippen door.

Ja, 't is een moeilijk werk om brieven over slooten en boomen te schrijven. Bijna zoo moeilijk als 't maken van versjes!

Een uur schrijft de burgemeester door. Dan is hij klaar.

Hij rolt den brief op en kijkt tevreden door 't raam naar buiten.

Er loopt een mannetje op den weg.

't Is een dik mannetje, met een oude gevlekte jas aan en een gedeukten hoogen hoed op.

Het mannetje neemt zijn hoed af en zegt beleefd: 'Goedenmiddag, meneer de burgemeester!'

'Hum..., ' zegt de burgemeester. 'Heb ik van mijn leven!' zegt de burgemeester. 'Wel nou nog mooier,' zegt de burgemeester. 'Daar komt een wildvreemd kereltje aan, en dat kereltje zegt me goedendag!'

Hij buigt zich uit het raam en kijkt Daantje na. 'Wat zie ik?' roept hij dan. 'Dat mannetje draagt mijn oude jas aan zijn lijf en hij heeft mijn ouden hoed op zijn hoofd! De jas en de hoed, die ik verleden jaar weggehangen heb, omdat ze mij te klein werden. Heb ik van mijn leven! Hoe komt dat mannetje aan mijn jas en aan mijn hoed? Zou hij ze gestolen hebben? Maar dan is hij een dief! Een dief! Een dief in mijn dorp! Sapperloot, dat moet diender Swadde weten.'

Hij neemt het belletje, dat op de schrijftafel staat, in zijn hand, en schudt het heftig heen en weer.

Aaltje, het dienstmeisje, komt binnen.

‘Aaltje,’ zegt de burgemeester. ‘Is diender Swadde al in den tuin aan 't werk?’

Diender Swadde zorgt in zijn vrijen tijd voor den tuin van den burgemeester, weet je!

Hij heeft véél vrijen tijd, want er is in het dorp niet veel te doen!

‘Diender Swadde heeft juist de laatste kruisbessen geplukt, meneer de burgemeester,’ zegt Aaltje. ‘En nou begint hij aan de prinsesseboontjes.’

‘Aaltje,’ zegt de burgemeester. ‘Zeg, dat diender Swadde dadelijk bij me moet komen. We zullen vandaag dan maar bloemkool eten!’

Aaltje gaat de kamer uit.

En even later komt diender Swadde binnen.

‘Hum....,’ zegt de burgemeester. ‘Ben je daar, Swadde?’

‘Tot uwes orders, burgemeester,’ zegt de diender.

‘Ga eens voor het raam staan, Swadde!’

‘Tot uwes orders, burgemeester!’

‘Draai je hoofd eens naar links, Swadde!’

‘Tot uwes orders, burgemeester!’

‘Nee, dat is naar rechts, wat jij doet, Swadde. Andere kant, kerel!’

‘Tot uwes orders, burgemeester!’

‘Wat zie je daar, Swadde?’

‘Om u te dienen, een klein ventje, burgemeester!’

‘Ken je dat ventje, Swadde?’

‘Om u te dienen, nee, burgemeester!’

‘Wat voor kleeren heeft dat ventje aan zijn lijf, Swadde?’

‘Om u te dienen, uwes jas en uwes hoed, burgemeester!’

‘Hoe komt dat kereltje daaraan, Swadde?’

‘Om u te dienen, ik zou zeggen: gekregen, burgemeester!’

‘Mis, Swadde!’

‘Dan gekocht, burgemeester!’

‘Ook mis, Swadde!’

‘Dan gestolen, burgemeester!’

‘Dat moet wel, Swadde!’

‘Maar dan is dat ventje een dief, burgemeester!’

‘Dat heb ik ook al gedacht, Swadde! En een brutale dief óók, want hij zei mij nog wel goedendag! Ga jij eens een onderzoek instellen!’

‘Tot uwes orders, burgemeester!’

Diender Swadde maakt rechtsomkeert en gaat de kamer uit.

De burgemeester gaat naar de kast in de gang, waar de oude kleeren hangen. Ja, de jas is weg. En de hoed óók. Dan gaat hij naar de keuken.

‘Aaltje,’ zegt hij. ‘Is er vandaag een man in huis geweest? Een vreemde, kleine man?’

‘Er is niemand in huis geweest, meneer de burgemeester,’ antwoordt Aaltje.

‘Weet je dat zeker, Aaltje?’

‘Vast en zeker, meneer de burgemeester.’

‘Zoo, zoo.... Hum, hum....’

De burgemeester gaat naar zijn kamer terug. Hij haalt een dik boek uit zijn kast.

‘Wetboek’ staat er op.

Hij zet zijn bril op zijn neus en begint in het dikke boek te bladeren.

‘t Is een geleerd boek, dat wetboek!

Er staan een massa moeilijke woorden in.

Maar de burgemeester begrijpt ze allemaal. Hij is niet bang voor een paar moeilijke woorden!

‘Aha,’ zegt hij na een poosje. ‘Dit hoofdstuk moet ik hebben! Hieruit kan ik leren, wat ik met dat mannetje moet doen!’

IJverig begint hij te lezen.

Juffer Annemarie. X

Daantje wandelt rustig verder.

Hij weet niet, wat de burgemeester en diender Swadde met elkaar bepraat hebben.

Hij weet alleen dat hij een geweldigen honger heeft!

‘Gauw naar Grietje,’ denkt hij.

Bij den hoek van den Achterweg komt hij juffer Annemarie tegen.

Je weet wel: de nicht van den burgemeester, op wie meneer Alexander een gedicht wilde maken.

Daantje neemt zijn hoed af, den gedeukten ouden hoed!

‘Dag juffer Annemarie,’ zegt hij lachend.

‘Dag.. e.. dag meneer,’ zegt juffer Annemarie.

Maar bij zichzelf denkt ze: ‘Wie is dat? Ik ken dien man niet! Ik heb hem nog nooit van mijn leven gezien.’

Daantje gaat den hoek om en verdwijnt achter de heg.

De oude hoed komt nog juist boven de groene

bladeren uit. 't Is nèt, of de hoed loopt. Met schokjes wipt hij vooruit! Een vreemd gezicht is dat!

Juffer Annemarie kijkt den hoed eventjes na. Dan draait ze zich om. Trip trap, trip trap! Daar loopt ze weer.

Ze heeft nog geen twintig stappen gedaan of.... daar ziet ze diender Swadde aankomen.

De diender tikt aan zijn gepluimde muts.

‘Goedenmiddag juffer,’ zegt hij.

‘Dag Swadde,’ zegt juffer Annemarie.

‘Mag ik uwes wat vragen, juffer?’ zegt de diender.

‘Welzeker, Swadde! Ga je gang!’

‘Hebt uwes misschien hier op den weg een klein dik mannetje gezien, juffer? Een mannetje met een jas op en een hoed aan, ik bedoel een jas aan en een mannetje op..., nee, een jas aan en een hoed op?’

‘Ja! Ja!’ roept juffer Annemarie. ‘Dat mannetje zei me goedendag! En hij is juist den hoek omgegaan, Swadde! Moet je dat ventje hebben?’

‘Ja, juffer!’ Swadde trekt zijn wenkbrauwen samen. Fluisterend zegt hij: ‘Dat mannetje is... een dief!’

‘Een dief?’ roept juffer Annemarie verschrikt. ‘Een dief? O foei! Een dief in ons dorp? Maar dat is nog nooit gebeurd, Swadde!’

‘Nee juffer,’ zegt Swadde. ‘Dat is zeker nog nooit gebeurd. En daarom ga ik hem achterna. Ik zal hem gevangen nemen, juffer. Wij houden hier niet van dieven!’

Juffer Annemarie begint te rillen. ‘Dag Swadde,’ zegt ze. ‘Ik ga maar naar huis. Ik zal maar niet wachten, tot je hem te pakken hebt. Dag Swadde!’

‘Dag juffer,’ zegt Swadde.

Hij tikt voor de tweede maal aan zijn gepluimde muts en gaat met groote stappen den hoek om.

Trip, trap! Trip, trap! Juffer Annemarie gaat den anderen kant op.
 Hela, wie komt daar zoo hard aanloopen?
 Zijn klompen tikkeren op den weg.
 Zijn kiel waait in den wind.
 ‘Alsjeblieft, dat is nog eens hardloopen,’ denkt juffer Annemarie.
 Meteen herkent ze den vluggen baas.
 ‘t Is... boer Goemans!
 ‘Dag juffer Annemarie!’ roept boer Goemans.

‘Dag Goemans,’ zegt juffer Annemarie.
 ‘Waar loopt u zoo gauw naar toe?’
 ‘Ik zoek iemand!’ hijgt boer Goemans. ‘Ik zoek diender Swadde. Mijn vogelverschrikker is van mijn korenveld verdwenen. Het kruis staat er nog, maar de jas en de hoed zijn weg! Hebt u den diender ergens gezien? Ik denk dat de jas en de hoed gestolen zijn, begrijpt u?’
 Juffer Annemarie tilt haar handen van schrik hoog in de lucht. ‘Diender Swadde is net den hoek omgegaan!’ roept ze. En er *is* een dief in het dorp, Goemans! De diender zoekt hem!’
 Boer Goemans luistert al niet eens meer.

Hij zet het opnieuw op een lopen.

In vijf tellen is hij den hoek al om!

Juffer Annemarie is heelemaal van streek. ‘O foei,’ zegt ze tegen zichzelf, ‘o foei! Een dief in ons rustige dorpje! Wie had dat kunnen denken? Maar wacht eens even! Ik zal alles aan oom Johan, den burgemeester, gaan vertellen. Ja, dat zal ik doen!’

Trip, trap! Trip, trap! Zoo vlug als ze kan, loopt ze naar het groote huis van den burgemeester.

Ze trekt aan de bel.

Tingelingeling! Ting ting!

Aaltje doet open.

‘Dag juffer,’ zegt ze.

‘Dag Aaltje! Is mijn oom thuis?’

‘De burgemeester is in zijn kamer, juffer!’

Tik, tik, tik! Juffer Annemarie klopt aan de deur.

‘Binnen!’ zegt de burgemeester.

Juffer Annemarie doet de deur open en stapt naar binnen.

‘Dag oom,’ roept ze. ‘Weet u 't al, oom? Er is een dief in ons dorp!’

‘Dat weet ik, Annemarie,’ zegt de burgemeester.

‘Ik heb.... ik heb hem gezien, oom!’

‘Ik óók, Annemarie!’

‘En hij heeft zijn hoed voor mij afgenomen, oom, en hij heeft mijn naam genoemd en mij goedendag gezegd!’

‘Mij óók, Annemarie!’

‘En hij heeft de jas en den hoed van den vogelverschrikker van boer Goemans gestolen, oom!’

Even kijkt de burgemeester zijn nicht verbaasd aan.

Dan zegt hij: ‘Annemarie, hij heeft mijn oude jas en mijn ouden hoed óók gestolen!’

Juffer Annemarie slaat haar handen in elkaar.

‘O! O! O!’ roept ze. ‘Hoe is het mogelijk!’

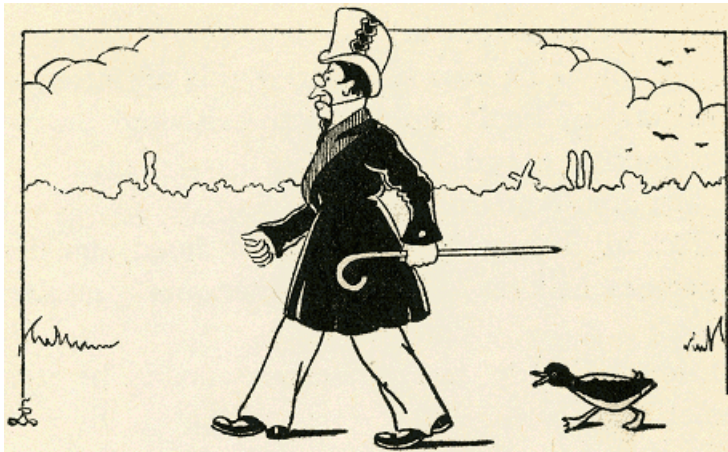
De burgemeester neemt zijn nicht bij de hand en trekt haar mee de gang in. Voor de kleerenkast blijft hij staan. Hij doet de deur open.

‘Kijk maar,’ zegt hij. ‘Hier heb ik ze verleden jaar opgehangen, toen ze me te klein werden. En nu.... zijn ze weg!’

‘Wat een brutale rakker,’ zegt juffer Annemarie hoofdschuddend. ‘Twéé jassen! En twéé hoeden! En hij zei me nog wel goedendag, oom! En hij noemde mijn naam! Waar haalt hij de brutaliteit vandaan?’

De burgemeester zet zijn hoed op.

‘Ik ga hem achterna, Annemarie!’ zegt hij.

‘Maar oom!’ roept juffer Annemarie. ‘Is u dan niet bang?’

De burgemeester neemt zijn wandelstok in de hand.

‘Bang?’ zegt hij. ‘Bang?’ Ik weet niet, wat dat woord beteekent! Hum...! Hum...!
Ik ben voor honderd dieven nog niet bang. En bovendien, Annemarie, diender Swadde is er ook nog!’

Hij knoopt zijn jas dicht en stapt de deur uit.

Juffer Annemarie kijkt hem door de ruiten na.

‘Dappere oom...,’ denkt ze. ‘Flinke oom... Als dat maar goed afloopt!’

Zuchtend gaat ze naar de achterkamer.

Daar zit tante Aletta, de vrouw van den burgemeester, te breien.

‘Zoo Annemarie, kom je me eens opzoeken?’ zegt tante Aletta vriendelijk. ‘Dat vind ik aardig van je! Vertel eens, hoe gaat het met je?’

Juffer Annemarie antwoordt niet.

‘O tante!’ roept ze. ‘Er is zoo iets vreemds in ons dorpje gebeurd!’

Met een kleur van opwinding vertelt ze alles, wat ze gezien en gehoord heeft!

Bij Grietje. XI

Met groote stappen loopt Daantje over de gele steentjes door zijn tuintje naar de voordeur van zijn huis.

Klos, klos, klos! Zijn klompen klepperen op de steentjes.

‘Thuis, thuis, thuis!’ zeggen ze.

Daantje pakt de klink van de voordeur beet en duwt....

Hallo, wat is dat?

De voordeur is.... op slot! Daantje kan er niet in!

‘Ik neem de achterdeur,’ denkt hij. ‘Die zal wel open wezen!’

Mis, hoor!

De achterdeur is óók op slot.

Daantje kijkt leelijk op zijn neus.

‘Wat zal er nou gebeuren?’ denkt hij. ‘Zou Grietje misschien niet thuis zijn?’

Hij gaat op zijn teenen staan en gluurt door het kleine keukenraampje naar binnen.

Hij ziet.... Grietje!

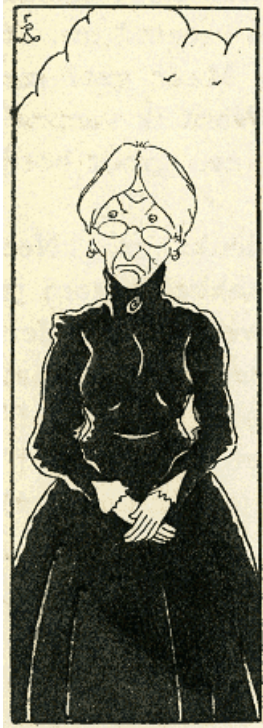
Ja, heusch! Grietje!

Ze zit bij de keukentafel en ze leest de krant!

‘Pas op,’ denkt Daantje.

Bom! Bom! Bom! Met zijn vuisten timmert hij op de deur.

Tien tellen later hoort hij, hoe Grietje de sleutel omdraait. Dan gaat de deur open en Grietje staat op den drempel.

Even kijkt ze met groote oogen naar het vreemde ventje daar vóór zich. Maar meteen ziet ze, dat 't Daantje is.

Ze ziet 't aan zijn neus en aan zijn wenkbrauwen en aan de fijne rimpeltjes rondom zijn oogen, en aan de ringetjes in zijn ooren en aan nog véél meer.

Ze ziet het aan honderd kleine dingen.

Want ze kent Daantje al veertig jaren. Ze kent hem o! zoo goed. Ze kent hem dóór en dóór!

Maar.... wat ziet haar man er uit! Zijn mooie baard is weg! Inplaats van zijn nieuwen blauwen kiel heeft hij een vuile, gescheurde jas aan. En op zijn hoofd schommelt een leelijke, gedeukte hoed!

‘Wat zou er met hem gebeurd zijn?’ denkt Grietje verschrikt.

Daantje begint te praten. Héél vlug praat hij!

‘Lieve Grietje,’ zegt hij. ‘Ik heb een ongeluk gehad en daardoor zie ik er zoo vreemd uit. Ik zal je straks alles wel vertellen. Maar geef me alsjeblieft eerst wat te eten! Want ik rammel van den honger. Geef me maar een groot bord met zuurkool en spek...!’

Grietje denkt na. ‘Nee,’ denkt ze. ‘Nee Daantje,’ denkt ze. ‘Zóó gemakkelijk kom je niet van me af. Je bent ruim twee uur geleden met een boos gezicht weggelopen. En nou laat ik je niet met een vriendelijk gezicht binnen!’

‘Man,’ zegt ze. ‘Ik ken je niet. Wie ben je?’

‘Maar Grietje!’ roept Daantje. ‘Ik ben het! Ik! Daantje! Jouw Daantje!’

Grietje schudt haar hoofd. ‘Nee,’ zegt ze. ‘Mijn Daantje heeft een mooien langen baard. En een prachtigen blauwen kiel! En een zijden pet. En mijn Daantje lust geen zuurkool met spek. Dat heeft hij me vanmorgen nog gezegd. Nee man, jij bent Daantje niet...!’

‘Ik ben Daantje wel...!’

‘Jij bent Daantje niet! En je komt niet in mijn huis! En als je honger hebt, wel, dan moet je maar naar den bakker gaan.’

Bom!

Grietje doet de deur dicht.

Ze schuift den grendel er voor.

En Daantje staat alleen...!

Heelemaal alleen...!

Hij draait zich om en gaat langzaam weg.

Grietje kijkt hem na.

In het dorp. XII

Alle menschen praten er over! ‘Weet je 't al?’ zegt Sientje tegen Dieuwertje. ‘Weet je 't al? Er is een kleeëndief in het dorp. Hij heeft een massa kleeren gestolen, jassen en broeken en hoeden! En brutaal dat hij is! Daar is het eind van weg! Hij zegt maar tegen iedereen “goedenmorgen” en “goedenavond”, net of hij alle menschen kent.’

Sientje woont naast den molen van Jeroen.

En Dieuwertje is de vrouw van Jeroen.

‘Ja,’ zegt Dieuwertje. En ze schudt haar hoofd heen en weer. Haar dikke wangen schudden bibberend mee. ‘Ja! Hij heeft onzen knecht, Teunis, weet je, óók aangesproken. En je zult 't niet gelooven, buurvrouw, maar 't is waar: hij vroeg aan Teunis, hoe 't met zijn vader en zijn moeder ging. Wat zeg je me daarvan?’

‘Misschien wou hij de broek van Teunis wel stelen!’ zegt Sientje.

‘Jij zegt het...,’ zegt Dieuwertje. ‘En ik denk het...!’

Daar is Jansje.

Jansje is de buurvrouw van Daantje en de moeder van Klaasje. Met groote stappen komt ze naderbij.

‘Luister toch eens!’ roept ze luid. ‘Luister toch eens, Dieuwertje en Sientje. Die rare dief heeft mijn Klaasje ook te pakken gehad. Denk eens aan: hij heeft zijn handen op Klaasjes oogen gelegd. En toen heeft hij Daantjes stem nagmaakt. En toen vroeg hij: Wie ben ik?’

‘Och, och,’ zegt Dieuwertje, ‘wat zal het kind geschrokken zijn!’

‘Dat zeg je wèl, Dieuwertje,’ zegt Jansje. ‘Hij kwam huilend thuis. En hij wou de straat niet meer op.’

‘Het arme wurm...,’ zegt Sientje hoofdschuddend.

‘Maar waar is die leelijke dief nou?’ vraagt Dieuwertje. ‘Heeft Swadde hem al gepakt? Weten jullie er wat van?’

De molenaar komt naderbij.

Hij heeft de vraag van Dieuwertje gehoord.

‘Swadde zoekt hem,’ zegt hij. ‘En de burgemeester zoekt mee. Ik hoorde het zoopas van Hendrik den klepperman.’

‘Ik hoop, dat ze hem gauw te pakken krijgen,’ zegt Sientje.

‘Ik ga meteen mijn natte wasch van de lijn

halen. Een mensch kan nooit voorzichtig genoeg zijn.'

'Gelijk heb je, Sientje,' zegt Jansje. 'Ik doe 't óók!'

Haastig trippelt ze weg.

'Ik haal mijn lakens binnen,' zegt Dieuwertje. 'Stel je voor, dat hij daar ook eens zin in had!'

'En ik ga mijn zakken opbergen,' zegt de molenaar. 'Je kunt nooit weten!'

'O zoo!' Dieuwertje knikt. 'Als ze weg zijn, ben je ze kwijt! En niemand komt je andere brengen.'

Vijf minuten later liggen de natte kleeren van Sientje en van Jansje in de keuken.

Dieuwertje hangt haar lakens bij het fornuis.

En de molenaar stapelt zijn zakken in het schuurtje op elkaar.

'Oppassen....,' mompelt hij. 'Oppassen.... Je weet nooit, wat er gebeuren kan!'

Gesnapt!! XIII

De burgemeester en Swadde staan met ernstige gezichten te praten. Ze zijn elkaar bij den hoek van den Achterweg tegengekomen.

‘Wel?’ vraagt de burgemeester. ‘Heb je hem gezien, Swadde?’

Swadde schudt zijn hoofd.

‘Nee, meneer de burgemeester,’ zegt hij. ‘Ik heb nergens een spoor van hem ontdekt.’

De burgemeester kijkt teleurgesteld om zich heen.

Opeens wordt hij vuurrood.

Het brilletje op zijn neus begint te bibberen.

Hij zwaait met zijn wandelstok in 't rond en wijst recht voor zich uit.

‘Swadde!’ roept hij. ‘Swadde! Kijk eens! Daar is hij! Daar komt hij aan!’

Swadde kijkt.

‘Aha!’ bromt hij. ‘Is dát hem?’

‘t Is.... Daantje!

O wee!

De burgemeester en Swadde herkennen Daantje niet!

Het mannetje komt met een mistroostig gezicht, de handen in de zakken, aanlopen.

‘Dag meneer de burgemeester,’ mompelt hij. ‘Dag Swadde...’

‘Wel heb ik van mijn leven!’ roept de burgemeester boos.

‘Wat een brutale rakker!’ roept Swadde. ‘Hoe durft hij!’

‘Swadde,’ zegt de burgemeester plechtig. ‘Swadde, neem dien man gevangen!’

Swadde slaat zijn hakken tegen elkaar en tikt met den wijsvinger van zijn rechterhand tegen zijn muts.

‘Tot uwes orders,’ zegt hij.

Op 't zelfde oogenblik legt hij zijn hand op Daantjes schouder.

‘Man!’ zegt hij barsch. ‘Je bent mijn gevangene...!’

‘Maar Swadde...,’ zegt Daantje angstig. ‘Wat ga je nou beginnen?’

‘Zwijg!’ roept Swadde.

En de burgemeester zegt: ‘Vertel op, hoe kom jij aan die oude jas en aan dien ouden hoed?’

Daantje krijgt een kleur. Hij wil 't liever niet vertellen, hoe hij aan de jas en aan den hoed gekomen is! Hij denkt, dat de burgemeester en Swadde hem zullen uitlachen!

‘Hoe kom jij aan die jas en aan dien hoed?’

‘Ik zie het al,’ bromt Swadde. ‘Hij krijgt een kleur, meneer de burgemeester! Dat is géén goed teeken.’

‘Man!’ zegt de burgemeester. ‘Zal ik jou eens wat zeggen? Die jas en die hoed zijn van mij...!’

‘Nee!’ roept er opeens een stem. ‘Ze zijn van mij!’

Verbaasd kijken de burgemeester en Swadde om.

Wien zien ze daar?

Boer Goemans!

Ja, boer Goemans! Hijgend van 't harde lopen staat hij daar! Wel vier malen is hij 't dorp doorgehield, om Swadde en den dief van zijn vogelverschrikker te zoeken!

Nu heeft hij ze dan gevonden!

‘Ja!’ roept hij. ‘Die jas is van mij! En die hoed ook!’

‘Wel heb ik van mijn leven!’ zegt de burgemeester. ‘Ze zijn van mij, Goemans! Ik zal toch mijn eigen kleeren wel kennen, nietwaar?’

‘En toch zijn ze van mij, burgemeester,’ zegt boer Goemans. ‘t Zijn mijn vogelverschrikkerskleeren!’

‘Goemans,’ zegt Swadde. ‘Hoe ben jij aan die kleeren gekomen?’

‘Gekocht van een oukleerkoop,’ antwoordt

boer Goemans. ‘Verleden jaar! Voor een daalder! En die oukleeerkoop had ze in 't dorp gekocht. Tenminste, dat zei hij.’

‘Sapperloot!’ roept de burgemeester. En hij krijgt een vuurroode kleur. ‘Wel sapperloot! Daar krijg ik opeens een idee!’

‘Als ik vragen mag, wàt voor een idee, burgemeester?’ zegt Swadde.

‘Dat zal je heel gauw te weten komen, Swadde!’ roept de burgemeester. ‘Maar loopt eerst als de wind naar mijn huis en zeg tegen Aaltje, dat ze dadelijk met jou meekomt, Swadde. Hier naar toe.’

‘Tot uwes orders, burgemeester!’ zegt Swadde. Hij maakt rechtsomkeert en gaat met groote stappen weg.

‘Hum...,’ bromt de burgemeester. Hij kijkt Daantje met booze oogen aan. ‘Man,’ zegt hij. ‘Trek die jas uit en zet dien hoed af!’

Daantje doet 't.

‘Mag ik ze nou meteen maar weer meenemen, burgemeester?’ vraagt boer Goemans.

‘Nog niet,’ zegt de burgemeester. ‘Eerst wachten, tot Aaltje er is.’

Zwijgend staan ze een poosje naast elkaar, de burgemeester, boer Goemans en Daantje.

‘Ik zal alles maar vertellen,’ zegt Daantje

opeens. ‘Burgemeester,’ zegt hij. ‘Ik heb die kleeren van den vogelverschrikker weggenomen....’

‘O zoo!’ roept boer Goemans. ‘Zei ik het niet?’

‘Waarom?’ vraagt de burgemeester boos.

‘Omdat...,’ mompelt Daantje. ‘Omdat ik een ongelukje heb gehad, burgemeester. Ik ben... in het prikkeldraad gevallen... ziet u, en... enne... toen is mijn kiel gescheurd... En toen is meteen mijn mooie pet in het water gerold... En omdat ik niet in mijn overhemd wou lopen, heb ik de kleeren van... van dien vogelverschrikker maar aangetrokken, ziet u!’

‘Ik zie het,’ bromt de burgemeester.

Op hetzelfde oogenblik staan diender Swadde en Aaltje voor hem.

‘Hier ben ik!’ zegt Aaltje. ‘Wat is er van uw dienst, meneer de burgemeester?’

‘Aaltje!’ zegt de burgemeester. ‘Wat heb jij met mijn oude jas en met mijn ouden hoed gedaan?’

‘Uw jas en uw hoed?’ lacht Aaltje. ‘Wel, die heb ik verleden jaar verkocht aan een voddenkoop! U hebt zelf gezegd, dat 't goed was! Weet u 't niet meer?’

De burgemeester krabbelt even achter zijn

rechteroor. 'Heb ik dat heusch gezegd, Aaltje?' vraagt hij.

'Eerlijk waar, meneer!' zegt Aaltje.

De burgemeester kijkt op zijn neus. 'Ik geloof, dat ik een beetje vergeetachtig begin te worden,' zegt hij. 'Neem dan die jas en dien hoed maar mee, Goemans. Ze zijn van jou.... Sapperloot, ik word een beetje vergeetachtig...'

'De ouwe dag, burgemeester,' zegt Swadde.

'Hou je mond, Swadde!'

'Tot uwes orders, burgemeester!'

'Mag ik....,' zegt Daantje, 'mag ik dan nou misschien naar mijn huis gaan?'

'Wis en warempel niet!' roept Swadde. 'Nee baas, dat zal niet gaan! Al hab je dan de kleeren van den burgemeester niet gestolen, tóch heb je de kleeren van den vogelverschrikker van Goemans meegenomen! Dat is ook diefstal! Zeg op, hoe heet je?'

‘Maar Swadde....,’ mompelt Daantje verlegen. ‘Dat zie je toch wel? Ik ben immers Daantje!’

Swadde begint luid te lachen. Hij slaat zich op zijn knieën van plezier.

‘Hahaha!’ roept hij. ‘Wil jij ons wijsmaken, dat jij Daantje bent?’

‘Foei,’ zegt de burgemeester. ‘Foei man, wat ben jij een schavuit! Hoe durf je zoo iets te zeggen? Daantje, die brave man, moest je eens hooren! Wat zou hij kwaad zijn!’

Daantje wordt rood tot achter zijn ooren.

‘Maar ik ben toch heusch Daantje, meneer de burgemeester!’ roept hij. ‘En Grietje is mijn vrouw!’

‘Zwijg!’ roept Swadde. ‘We weten toch immers allemaal, dat Daantje een langen baard heeft!’

‘Mijn baard.... is weg....,’ mompelt Daantje.

‘Jawel!’ zegt de burgemeester boos. ‘Weg! Jawel! Zoo meteen probeer je me nog wijs te maken, dat je baard óók in 't prikkeldraad is blijven hangen! Maar als je denkt, dat je mij alles op de mouw kunt spelden, dan heb je 't leelijk mis, hoor!’

Daantje staat te trillen op zijn beenen.

‘Maar meneer de burgemeester,’ mompelt

hij. ‘Dat *is* ook zoo! Mijn baard *is* werkelijk in de prikkels verward geraakt...!’

‘Dat gaat te ver!’ roept de burgemeester. ‘Swadde, neem dien man dadelijk mee naar 't gemeentehuis. Ik laat niet met me spotten! Sapperloot!’

‘Tot uwes orders, burgemeester,’ zegt Swadde. Hij grijpt Daantje bij den arm. Maar die rukt zich los en.... zet het op een loopen!

Klos, klos, klos, klos! Zijn klompen klepperen op de straat. Wat loopt die Daantje hard!

De burgemeester en Swadde en boer Goemans en Aaltje hollen hem achterna. Maar Daantje wint het!

Hij holt naar zijn huisje en bonst met zijn vuisten op de deur.

‘Open, Grietje!’ roept hij. ‘Gauw! Doe open!’

Grietje schuift verschrikt den grendel weg.

Daantje loopt haar voorbij en klimt de ladder op naar den zolder. Eventjes staat hij stil voor zich te kijken. Dan trekt hij vlug zijn daagschen kiel aan. Zijn daagsche pet zet hij op. Hij grijpt een schaar en een stuk papier. Uit dat papier knipt hij.... een baard! Dien houdt hij voor zijn gezicht. Vervolgens daalt hij de ladder af en loopt den weg weer op.

‘Ziet u wel, dat ik Daantje ben?’ roept hij.

Eén oogenblikje kijken de burgemeester en Swadde en boer Goemans en Aaltje naar 't dikke mannetje met 't papier voor zijn kin.

‘Ja! Ja!’ roepen ze dan alle vier tegelijk. ‘Warempel! 't Is Daantje! 't Is Daantje!’

‘Natuurlijk is 't Daantje!’ zegt Grietje. Ze helpt haar man, al begrijpt ze nog niet alles.

‘O zoo....,’ zucht Daantje. ‘En luister nou maar eens naar me...!’

Hij vertelt de droevige historie van zijn baard.... en hoe hij dien kwijt raakte. En voor Grietje herhaalt hij nog eens de geschiedenis van zijn kiel....

Als hij klaar is, kijkt de burgemeester hem lachend aan.

‘Daantje,’ zegt hij. ‘Ga jij nou maar gauw met Grietje naar binnen. En eet maar eens lekker, hoor!’

‘Daantje wordt *niet* opgesloten!’ zegt Swadde.

‘Mijn vogelverschrikker krijgt zijn kleeren terug!’ lacht boer Goemans.

‘En ik verkoop nóóit geen ouwe jassen meer,’ zegt Aaltje.

Een kwartiertje later zit Daantje te smullen!

Wat eet hij?

Ham met eieren, in de boter gebakken!

‘Heerlijk,’ zegt hij. ‘Heerlijk, vrouwtje!’

Grietje lacht....

Een uur later weet het heele dorp, dat Daantje zijn baard kwijt geraakt is. En zijn kiel. En zijn pet.

De mensen hebben schik voor tien! Maar toch hebben ze óók wel een beetje medelijden met Daantje!

De burgemeester staat voor zijn raam.

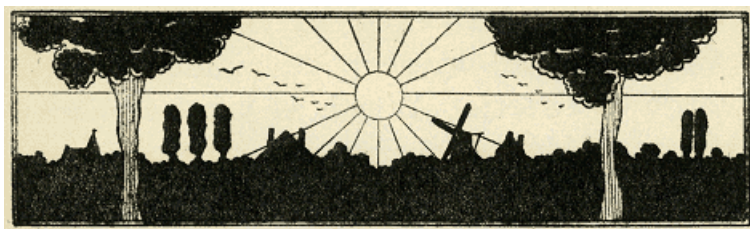
‘Dat ik een beetje vergeetachtig ben,’ zegt hij, ‘dat is niet zoo erg! Dat overkomt iedereen wel eens. Maar dat mijn jas een vogelverschrikkersjas geworden is, dat vind ik wel erg! Foei, foei...! Mijn jas... een vogelverschrikkersjas...!’

Met groote stappen loopt hij zijn kamer op en neer.

Nog wel tien keeren zegt hij: 'Een vogelverschrikkersjas...! Foei! Foei!'

Dan zet hij het dikke wetboek weer in de kast en gaat naar den tuin, om een paar rijpe frambozen te plukken.

Een nieuw gedicht! XIV

't Is avond geworden.

De zon zinkt zachtjes in het Westen neer.

Haar laatste gouden stralen beschijnen Daantje en Grietje. Rustig zitten ze naast elkaar op de bank voor hun huisje.

Daantje rookt zijn pijp. Fijne rookwolkjes krinkelen naar boven.

Grietje breit een kous. Haar naalden tikkeren met hooge geluidjes tegen elkaar.

Daantje zegt niets....

Grietje zegt ook niets....

Ze zitten zoo maar stilletjes bij elkaar....

Daar komt een meneer aanloopen, een lange meneer.

't Is meneer Alexander, de dichter.

Hij neemt zijn hoed af en legt dien voorzichtig naast Daantje op de bank.

‘Goedenavond Daantje en Grietje,’ zegt hij.

‘Goedenavond, meneer Alexander,’ zeggen Daantje en Grietje. ‘Wat is er van uw dienst?’

Meneer Alexander schraapt zijn keel.

‘Ahem...!’ zegt hij. ‘Daantje,’ zegt hij, ‘ik heb.... ik heb weer eens een gedicht gemaakt!’

‘Tjonge jonge,’ zegt Daantje vol bewondering. ‘Alwéér een, meneer Alexander? 't Lijkt warempel wel, of u ze zoo maar uit uw mouw schudt! En, als ik vragen mag, waar gaat dat gedicht over?’

Meneer Alexander kijkt Daantje ernstig aan.

‘Over... jou!’ zegt hij. ‘Over jou, Daantje!’

‘Over mij, meneer Alexander?’ vraagt Daantje verwonderd.

‘Ja, over jou, Daantje! Over de avonturen, die je beleefd hebt met je baard.’

‘Foei meneer Alexander,’ zegt Grietje. ‘Hebt u dáár een gedicht op gemaakt? Dat had ik toch maar liever niet gedaan!’

‘Wel?’ zegt Daantje. ‘Waarom niet?’

Hij vindt het wel prettig, dat meneer Alexander een gedicht op hem gemaakt heeft. Dat is het tweede al!

‘Is 't net zoo mooi als het eerste?’ vraagt hij.

‘Mooier! Véél mooier,’ zegt meneer Alexander.

‘Enne...,’ zegt Daantje. ‘Dat van die kleeren van den vogelverschrikker... staat dat er óók in? Nee toch?’

‘Nee,’ zegt meneer Alexander. ‘Dat staat er niet in. 't Gaat alleen maar over je baard! Wil je 't eens hooren?’

‘Heel graag!’ antwoordt Daantje.

‘Luister dan maar!’

Meneer Alexander haalt een rol papier uit den binnenzak van zijn jas. Hij strijkt het glad, schudt zijn lange haren naar achteren en begint te lezen:

‘Vriend Daantje is een flinke vent!

Hoezee!

Hij is bij jong en oud bekend!

Hoezee!

Hij eet zijn buikje dik en rond,

Zijn klompen klossen op den grond.

Hoezee, hoezee, hoezee!

Ons Daantje had een langen baard!

Hoezee!

Die baard was duizend daalders waard!

Hoezee!

Je had nog nooit zoo'n baard gezien.

Hoe lang hij was? Eén meter tien!

Hoezee, hoezee, hoezee!’

‘Ho, meneer Alexander,’ zegt Daantje. ‘Dat is niet waar, hoor! Mijn baard was geen één meter tien lang. Hij was dertig centimeter!’

Meneer Alexander is een beetje verlegen. ‘Dat is waar, Daantje,’ zegt hij. ‘Je hebt gelijk. Maar 't is om het rijmwoord, zie je! Ik had wel kunnen schrijven:

Je had nog nooit zoo'n baard gezien.
Hoe lang hij was? Dertig centimeter!

Maar dan rijmt het niet! En daarom heb ik er maar één meter tien van gemaakt, begrijp je?’

Daantje is tevreden. ‘t Geeft niets, hoor,’ zegt hij. ‘t Komt er niet eens zooveel op aan, want hij is nou tóch weg. Leest u maar verder.’

Meneer Alexander vervolgt:

‘Eens op een dag deed Daan een vraag:
Hoezee!
“Zeg Griet, wat eten we vandaag?”
Hoezee!
“Zuurkool met spek! Is 't goed?” zei Griet.
“Loop rond!” riep Daan. “Dat lust ik niet!”
Hoezee, hoezee, hoezee!’

Daantje is opgetogen. ‘Prachtig, meneer Alexander!’ roept hij. ‘Hoe krijgt u de woorden bij elkaar! 't Is een wonder...!’

Meneer Alexander gaat verder:

‘Boos liep hij weg. Wat keek hij kwaad!

O wee!

Opeens viel hij... in 't prikkeldraad!

O wee!

Zijn baard zat vast, o ongeluk...

Zijn mooie kieltje scheurde stuk...

O wee, o wee, o wee!

Een heer zei: “Hé, wat zie ik daar?”

O wee!

Hij greep meteen een groote schaar.

O wee!

Hij kwam een stapje naderbij,

Hij knipte en... Daantje was weer vrij!

O wee, o wee, o wee!

Verdrietig riep hij: “O, wat spijt!”

O wee!

“Mijn mooie baard...! Ik ben hem kwijt!”

O wee!

“O, nou is Hendrik me de baas,

En ik tel niet meer mee, helaas!”

O wee, o wee, o wee!’

Daantje strijkt verdrietig over zijn kale wangen. ‘Nee...,’ fluistert hij. ‘U hebt gelijk, meneer Alexander. Ik tel niet meer mee.’

‘Maar ik ben nog niet klaar, Daantje,’ zegt

meneer Alexander. ‘Luister maar eens naar het laatste versje. Ik wed, dat je begint te lachen, als je dat hoort!’

En hij leest:

‘Vriend Daan, niet langer meer getreurd!
 Hoezee!
 Wie weet, wat er nog eens gebeurt!
 Hoezee!
 Je baard groeit in een jar weer aan,
 Je wordt weer nummer één, hoor Daan!
 Hoezee, hoezee, hoezee!’

Daantje springt op. ‘Ja! Ja!’ roept hij blij. ‘Dat hebt u goed gezegd, meneer Alexander. Volgend jaar is mijn baard wel weer aangegroeid. En dan ben ik weer nummer één! Ja! Ja!’

‘Zie je wel?’ zegt meneer Alexander. ‘Heb ik het niet gezegd? Ik wist het wel, hoor! Ziezoo, nou ga ik weer weg. Want ik moet mijn gedicht op juffer Annemarie nog afmaken. Wil je het gedicht misschien houden, Daantje?’

‘Màg ik dat, meneer Alexander?’

‘Welzeker Daantje!’

‘Heel graag, meneer Alexander! En duizendmaal bedankt!’

‘Geen dank, hoor Daantje!’

Meneer Alexander geeft Daantje de hand. En hij maakt een diepe buiging voor Grietje. Dan zet hij zijn hoed op en gaat weg, met groote stappen.

Daantje prikt het gedicht voorzichtig op de deur van de voorkamer.

‘Zoo kan ik het gemakkelijk lezen,’ zegt hij. ‘Hoe vind jij 't, Grietje?’

‘Ik houd niet van gedichten,’ zegt Grietje. ‘En ik vind, dat 't hoog tijd is, om naar bed te gaan.’

Ze doet de knippen op de deur en begint zich uit te kleeden.

Daantje volgt haar voorbeeld.

Tien minuten later liggen ze rustig onder de dekens.

Grietje doezelt al gauw in.

Maar Daantje kan den slaap nog niet zoo gemakkelijk vatten. Hij ligt te denken....

‘Grietje!’ zegt hij na een poosje.

‘Wat is er, Daantje...?’ mompelt Grietje.

‘Meneer Alexander had gelijk, hè?’ zegt Daantje. ‘Over een jaar is mijn baard vast en zeker weer net zoo lang als... als vroeger.’

Grietje geeuwt....

Daantje draait zich om en denkt verder....

‘Grietje!’ roept hij even later. ‘Zeg Grietje!’

‘Ja, Daantje...?’

‘Ik zal iederen avond mijn gezicht met boter insmeren! Ik heb wel eens gehoord, dat je baard daar veel vlugger van gaat groeien!’

‘De boter... is duur, Daantje...’

‘Ik zal een heel klein beetje nemen, Grietje!’

Daantje gaat op zijn rug liggen.

Met groote oogen staart hij in de duisternis rondom.

‘Grietje!’ roept hij voor de derde maal. ‘Grietje! Grietje!’

‘Ja...?’ mompelt Grietje.

‘Ik...,’ zegt Daantje zacht. ‘Ik... ik zal in

't vervolg altijd alles eten, wat jij klaargemaakt hebt, hoor! En... zuurkool met spek vind ik héél lekker, hoor Grietje!'

'Goed, Daantje...'

Grietje, half in slaap, geeft Daantje een zoen op zijn gladde wangen.

'Nacht, Daantje..., ' zegt ze.

'Nacht Grietje...'

Een oogenblik later slapen ze allebei.

De maan gluiert door de kieren van de gordijnen naar binnen....

